

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 311

van **SUZY WOUTERS**

datum: 28 januari 2022

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Zelfmoordpreventie - Investeringen

Op 26 januari 2022 kondigde de minister aan dat nieuwe projecten in het kader van suïcidepreventie gelanceerd worden. Hiervoor wordt 1,5 miljoen vrijgemaakt. Een half miljoen euro wordt gereserveerd om het Agentschap Zorg en Gezondheid de nodige middelen te verschaffen om het proces van verwerking van gegevens rond zelfdoding te versnellen. Aangezien zelfmoordgedachten en zelfmoordpogingen relatief vaak voorkomen bij jongeren zal het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) een wetenschappelijke richtlijn en e-learning ontwikkelen om de detectie en behandeling te bevorderen van suïcidale gedachten en gedrag bij kinderen en jongeren. Die richtlijn zou de hulpverleners ondersteunen bij deze specifieke doelgroep. Bovendien zal ook aandacht gegeven worden aan personen met een autismespectrumstoornis (ASS). Suïcidale gedachten zouden meer voorkomen bij deze doelgroep. Hulpverleners zullen voor die doelgroep dan ook specifieke handvatten aangereikt krijgen om dat aan te pakken. Daarnaast zal de cursus 'Eerste Hulp bij Psychische Problemen' van het Rode Kruis uitgerold worden naar de brede bevolking.

1. Kan de minister toelichten welk budget gebonden is aan elke maatregel/actie?
2. Binnen welke termijnen worden de verschillende acties gerealiseerd?
3. Welke verklaring is er voor het feit dat personen met een autismespectrumstoornis vatbaarder zijn voor suïcidale gedachten?
4. Aant de minister deze acties en in het algemeen de acties uit het derde actieplan suïcidepreventie voldoende om de vooropgestelde doelstelling, om het aantal zelfdodingen te doen dalen met 10% tegen 2030, te bereiken? Welke andere initiatieven zouden nog nodig zijn?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 311 van 28 januari 2022

van **SUZY WOUTERS**

1. Hieronder volgt een overzicht van de budgetten en de voorziene termijn van de acties die eind 2021 zijn opgestart en bijdragen aan het Vlaamse suïcidepreventiebeleid:

- Voor de ontwikkeling van een wetenschappelijke richtlijn en e-learning om de detectie en behandeling te bevorderen van suïcidale gedachten en gedrag bij kinderen en jongeren, werd aan het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) een bedrag van 159.000 euro toegekend. De projectduur loopt van 15/12/2021 tot 15/12/2023. Het eindrapport met de realisaties van het project wordt uiterlijk eind maart 2024 verwacht.
- Eveneens aan VLESP werd er een projectsubsidie toegekend voor een bedrag van 181.300 euro voor de ontwikkeling van een leidraad en tools voor hulpverleners en naasten van personen met autismespectrumstoornis (ASS). De projectduur loopt van 15/12/2021 tot 15/12/2023. Het eindrapport met de realisaties van het project wordt uiterlijk eind maart 2024 verwacht.
- Voor de verdere uitrol van de cursus 'Eerste Hulp bij Psychische Problemen' van het Rode Kruis naar de brede bevolking, werd een subsidie toegekend van 197.600 euro aan het Vormingsinstituut Rode Kruis Vlaanderen. De projectduur loopt van 15/12/2021 tot 31/12/2023. Het eindrapport met de realisaties van het project wordt uiterlijk begin mei 2024 verwacht.
- Voor een project dat kadert in de strategie 'beperken van de toegang tot dodelijke middelen' werd een bedrag toegekend van 249.000 euro. Het Vlaams Apothekersnetwerk (VAN) is projecthouder en zal in samenwerking met het VLESP inzetten op de deskundigheidsbevordering van apothekers, zodat zij hun patiënten psycho-educatie kunnen bieden rond medicatiebeheer, maar ook in staat zijn om potentieel suïcidale patiënten te identificeren en een eerste gesprek kunnen aangaan. De projectduur loopt van 15/12/2021 tot 15/12/2023. Het eindrapport met de realisaties van het project wordt uiterlijk midden maart 2024 verwacht.
- Aan het Vlaams Instituut Gezond Leven werd een bedrag van 200.130 euro toegekend voor de ontwikkeling, evaluatie en implementatie van een interventie voor het versterken van mentaal welbevinden bij (jonge) werklozen. De projectduur loopt van 15/12/2021 tot 15/12/2023. Het eindrapport met de realisaties van het project wordt uiterlijk midden maart 2024 verwacht.
- Voor het wegwerken van de achterstand in het verwerken van de algemene sterftcijfers van 2018 en 2019, en dus ook in het verwerken van de suïdecijfers, werd aan Zorg en Gezondheid een bedrag van 76.750 euro toegekend. De resultaten worden eind maart 2022 verwacht.
Voor het technisch dataproject om de verwerking van de sterftcijfers, waaronder ook de suïdecijfers, in de toekomst meer te automatiseren, werd aan Zorg en Gezondheid het bedrag van 472.840 euro toegekend voor 2022. Een exacte timing kan er niet geplakt worden op dit project. Het gehele proces van de registratie van overlijden tot de publicatie van de cijfers wordt gemoderniseerd. Het gaat om het invoeren van automatische kwaliteitscontroles, het verminderen van manuele

handelingen, het verhogen van transparantie en kwaliteit van de aangeleverde cijfers of het vernieuwen van verouderde applicaties en databases. Heel wat zaken kunnen geoptimaliseerd worden zonder ontwikkeling van een volledig nieuw back-end systeem. Dit kan door een integratie in het ZorgAtlas platform, dat gespecialiseerd is in het delen, het verwerken, het controleren en het publiceren van dergelijke data.

2. Zie antwoord vraag 1.

3. Het hebben van een autismespectrumstoornis (ASS) gaat gepaard met een aantal specifieke factoren die het risico op suïcidale gedachten en suïcidaal gedrag verhogen. Zo toont onderzoek dat alexithymie, of het moeilijk kunnen herkennen, onderscheiden en verwoorden van emoties, het risico op suïcidaliteit verhoogt. Daarnaast zijn ook repetitieve gedragingen en een verminderd vermogen tot imaginatie risico verhogend, aangezien personen dan moeilijker een uitweg zien of een betere toekomst kunnen voorstellen en het gevoel van vast te zitten toeneemt. Deze kenmerken komen vaak voor binnen ASS. Ook toont onderzoek aan dat mensen met ASS zich minder verbonden voelen met anderen en zichzelf meer als last beschouwen, wat twee belangrijke risicofactoren zijn binnen bestaande modellen van suïcidale gedachten en suïcidaal gedrag. Het is dus belangrijk om aandacht te hebben voor deze specifieke risicofactoren en specifieke factoren die preventie en interventie moeilijker kunnen maken.

Organisaties en zorg- en hulpverleners die werken met mensen met ASS ervaren een grote nood aan praktische handvatten en ondersteuning in het bespreekbaar maken en behandelen van suïcidaliteit bij mensen met ASS. Ook in de aanloop naar het derde Vlaams Actieplan Suïcidepreventie, waarin dit projectvoorstel kadert, werd de nood aan suïcidepreventie voor deze doelgroep beklemtoond en dit voorstel voor een concrete actie geformuleerd.

4. Op de [Gezondheidsconferentie van 19 november 2021](#) werd de berekening van de nieuwe gezondheidsdoelstelling suïcidepreventie toegelicht en het bijhorende voorstel van actieplan gepresenteerd. We werken momenteel aan de finalisering van dit plan dat vervolgens wordt voorgelegd aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, om zo tot 2030 met een breed, wetenschappelijk onderbouwd plan verder in te zetten op suïcidepreventie.
Een daling van het aantal zelfdodingen met 10% tegen 2030, ten opzichte van 2020 wordt vooropgesteld.

Het al dan niet realiseren van de doelstelling zal onderhevig zijn aan een combinatie van factoren, waaronder de mate van uitvoering van het preventief programma bestaande uit de geformuleerde strategieën en nodige acties met wetenschappelijke onderbouw zoals voorgesteld in het actieplan, het noodzakelijke maatschappelijk draagvlak en de beschikbare budgettaire middelen om de acties uit te voeren. Het 3e Vlaams Actieplan Suïcidepreventie (2022-2030) wil het kader scheppen om deze doelstelling te bereiken.

Meer info over de berekening van deze doelstelling en de overwegingen die hierin werden meegenomen zijn terug te vinden in het voorbereidend rapport van de gezondheidsconferentie op de website van Zorg en Gezondheid:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Voorbereidend%20rapport%20Gezondheidsconferentie%20Su%C3%AFcidepreventie%20-%2019%20november%202021.pdf>

Onze partnerorganisatie voor suïcidepreventie VLESP volgt in het kader van haar beheersovereenkomst continu nieuwe noden, internationale ontwikkelingen en

wetenschappelijke literatuur op, alsook de epidemiologie van suïcides. Ook de evaluatie en opvolging van het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie behoort tot haar opdrachten. Het nieuwe actieplan loopt tot en met 2030. Op basis van een tussentijdse evaluatie in het midden van de termijn van het actieplan, kan bekeken worden of er al dan niet bijsturing nodig is.